2024/200

4.1.2024 г.

# Споразумение между Европейския съюз и Княжество Лихтенщайн относно допълнителни правила във връзка с Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика като част от Фонда за интегрирано управление на границите, за периода от 2021 до 2027 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ, наричан по-нататък „Съюзът“,

както и

КНЯЖЕСТВО ЛИХТЕНЩАЙН, наричано по-нататък „Лихтенщайн“,

заедно наричани по-нататък „страните“,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн за присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария в изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([1]) (наричан по-долу „Протоколът за асоцииране“),

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, ЧЕ:

1) Съюзът създаде Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика („ИУГВП“) чрез Регламент (ЕС) 2021/1148 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) („Регламента за ИУГВП“) като част от Фонда за интегрирано управление на границите.

2) Регламентът за ИУГВП представлява развитие на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола за асоцииране.

3) ИУГВП като част от Фонда за интегрирано управление на границите представлява специфичен инструмент в контекста на достиженията на правото от Шенген, предназначен да осигури силно и ефективно европейско интегрирано управление на външните граници, като същевременно се гарантира свободното движение на хора, при пълно спазване на ангажиментите на държавите членки и асоциираните към Шенген държави по отношение на основните права, и да подкрепи единното прилагане и модернизиране на общата визова политика, като по този начин допринесе за гарантиране на високо ниво на сигурност в държавите членки и асоциираните държави.

4) В член 7, параграф 6 от Регламента за ИУГВ се предвижда, че трябва да се изготвят договорености, за да се определят естеството и условията на участието в ИУГВП на държавите, асоциирани в изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген.

5) ИУГВП предлага възможността за осъществяване на действия в режими на споделено, пряко и непряко управление и настоящото споразумение следва да направи възможно такова осъществяване на режима на пряко и непряко управление в Лихтенщайн в съответствие с принципите и правилата на Съюза за финансово управление и контрол.

6) С оглед на административната тежест, която изискванията на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) биха наложили на Лихтенщайн за изпълнение на ограничените му разпределени средства при споделено управление, подкрепата, предоставена на Лихтенщайн съгласно Регламента за ИУГВП, произтичаща от правото да получи разпределени средства, следва да се изпълнява предимно при пряко управление в съответствие с първа част, дял VIII от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ([4]).

([1]) ОВ ЕС L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

([2]) Регламент (ЕС) 2021/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Инструмент за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика като част от Фонда за интегрирано управление на границите (ОВ ЕС L 251, 15.7.2021 г., стр. 48).

([3]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ ЕС L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

([4]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ ЕС L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

7) С оглед на естеството sui generis на достиженията на правото от Шенген и значението на еднаквото им прилагане за целостта на Шенгенското пространство, правила, приложими за прякото управление, следва да се прилагат спрямо субекти в Лихтенщайн по същия начин, както за всеки друг субект, който отговаря на условията за финансиране от Съюза.

8) За улесняване на изчисляването и използването на годишния принос, който Лихтенщайн дължи към ИУГВП, приносът на Лихтенщайн за периода 2021—2027 г. следва да се изплати на четири годишни вноски от 2024 г. до 2027 г. От 2024 г. до 2025 г. размерът на годишния принос следва да се определя като фиксирана сума, докато приносите за 2026 г. и 2027 г. следва да бъдат определени през 2026 г. въз основа на номиналния брутен вътрешен продукт на всички държави, участващи в ИУГВП, като се отчетат реално извършените плащания.

9) В съответствие с принципа на равно третиране Лихтенщайн следва да се възползва от всички излишъци от приходи, съгласно определението в член 86 от Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) („Регламент относно ETIAS“). В рамките на ИУГВП финансовият принос, дължим от Лихтенщайн за ИУГВП, следва да бъде пропорционално намален.

10) Законодателството за защита на данните на Съюза, включително Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), попада в обхвата на Споразумението за Европейското икономическо пространство ([7]) и е включено в приложение XI към него. Следователно Лихтенщайн прилага посочения регламент.

11) Лихтенщайн не е обвързан с Хартата на основните права на Европейския съюз, но е страна по Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и протоколите към нея и по този начин спазва правата и принципите, признати в нея, както и във Всеобщата декларация за правата на човека. Съдържащите се в Регламента за ИУГВП, както и в настоящото споразумение позовавания на Хартата на основните права на Европейския съюз следва да се разбират съответно като позовавания на посочената конвенция и протоколите към нея, ратифицирани от Лихтенщайн, както и на член 14 от посочената декларация.

12) Лихтенщайн следва да прилага ИУГВП и настоящото споразумение в съответствие с Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие в рамките на Програмата до 2030 г. на Организацията на обединените нации.

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

*Член 1*

**Обхват**

С настоящото споразумение се определят допълнителните правила, необходими за участието на Лихтенщайн в Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика („ИУГВП“) като част от Фонда за интегрирано управление на границите за програмния период 2021—2027 г. в съответствие с член 7, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/1148 („Регламента за ИУГВП“).

*Член 2*

**Финансово управление и контрол**

1. При прилагането на Регламента за ИУГВП Лихтенщайн предприема необходимите мерки за осигуряване на съответствие с разпоредбите по отношение на финансовото управление и контрол, установени в Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) и в правото на Съюза, чието правно основание е в ДФЕС.

([5]) Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ ЕС L 236, 19.9.2018 г., стр. 1).

([6]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ ЕС L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([7]) ОВ ЕС L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

Разпоредбите, посочени в първа алинея, са следните:

а) членове 33, 36, 61, 97 — 106, 115, 116, 125—129, 135—144, 150—153, 154, член 155, параграфи 1, 2, 4, 6 и 7, и членове 180—205 и 254—257 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 („Финансовия регламент“);

б) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета ([8]);

в) Регламент (ЕС) № 2988/95 на Съвета ([9]) и Регламент (ЕС) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([10]).

2. В случай на изменение, отмяна, замяна или преработване на Финансовия регламент от значение за ИУГВП:

а) Европейската комисия („Комисията“) информира Лихтенщайн за това в най-кратък срок и, по искане на Лихтенщайн, предоставя обяснения относно изменението, отмяната, замяната или преработването;

б) независимо от член 13, параграф 4, Комисията, като действа от името на Съюза и Лихтенщайн могат да определят по общо съгласие всяко изменение на параграф 1, втора алинея, буква а) от настоящия член, което е необходимо, за да се вземе предвид такова изменение, отмяна, замяна или преработване.

3. Ако съдържанието на акта за изменение, отмяна, замяна или преработване на Финансовия регламент може да стане обвързващо за Лихтенщайн едва след изпълнението на конституционни изисквания, Лихтенщайн нотифицира Комисията за това не по-късно от 30 дни след като е бил информиран от Комисията в съответствие с параграф 2, буква а). В случаите, когато не се изисква референдум, нотифицирането се извършва най-късно тридесет дни след изтичане на крайния срок за референдум. Когато се изисква референдум, Лихтенщайн незабавно нотифицира писмено Комисията за изпълнението на всички конституционни изисквания, като разполага с осемнадесет месеца от датата на нотификацията, в рамките на които да даде съгласие по необходимите изменения на параграф 1, втора алинея, буква а), както е посочено в параграф 2, буква б) .

4. От датата, предвидена за влизането в сила за Лихтенщайн на акта, посочен в параграф 3, до момента, в който Лихтенщайн нотифицира, както е посочено в параграф 3, че са изпълнени конституционните изисквания и е постигнато съгласие за изменение на параграф 1, втора алинея, буква а), Лихтенщайн прилага временно въпросния акт, когато това е възможно.

5. Правните субекти, установени в Лихтенщайн, могат да участват в дейности, финансирани от ИУГВП, при условия, еквивалентни на тези, приложими за правните субекти, установени в Съюза.

*Член 3*

**Обхват на участието**

1. Разпределените от Съюза средства за Лихтенщайн, изчислени съгласно член 7, параграф 3, буква а) от Регламента за ИУГВП, се предоставят на Лихтенщайн като действия на Съюза в рамките на тематичния механизъм на ИУГВП в съответствие с член 8, параграф 1 от посочения регламент.

2. Средствата по специфичните действия, посочени в член 8, параграф 1, буква а) от Регламента за ИУГВП, се предоставят на Лихтенщайн на същата основа като за другите асоциирани към Шенген държави. Избраните специфични действия на Лихтенщайн се изпълняват под пряко управление. Достъпът на Лихтенщайн до финансиране се отнася до специфични действия, които:

а) са на разположение на всички държави, участващи в Шенген и в Регламента за ИУГВП, за да се гарантира съответствие с достиженията на правото на ЕС („допълнителни средства“) и

([8]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ ЕО L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

([9]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ ЕО L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

([10]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ ЕС L 248, 18.9.2013, стр. 1).

б) са резултат на подбора след покани за изразяване на интерес към всички държави, участващи в Шенген и в Регламента за ИУГВ.

3. Най-късно 30 дни след влизането в сила на настоящото споразумение и от 2025 г. нататък, Лихтенщайн информира Комисията до 15 февруари всяка година за действията, които възнамерява да предприеме, за да гарантира спазването на достиженията на правото от Шенген и изпълнението на целите на ИУГВП, както и на бюджета относно тези действия.

4. Изпълнението на проекти от Лихтенщайн съгласно Регламента за ИУГВП се извършва съгласно правилата за пряко управление в съответствие с първа част, дял VIII от Финансовия регламент.

*Член 4*

**Специфично прилагане на разпоредбите на Регламента за ИУГВП**

1. Крайните срокове, отнасящи се до влизането в сила на Регламента за ИУГВП, трябва да се разбират като отнасящи се до датата, на която настоящото споразумение влиза в сила.

2. Позоваванията на Хартата на основните права на Европейския съюз се разбират като позовавания на Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и нейните протоколи, ратифицирани от Лихтенщайн, и на член 14 от Всеобщата декларация за правата на човека.

3. Лихтенщайн прилага Регламента за ИУГВП в съответствие с Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие в рамките на Програмата до 2030 г. на Организацията на обединените нации.

*Член 5*

**Изпълнение**

1. Решенията, взети от Комисията и налагащи финансови задължения на лица, които не са държави, подлежат на изпълнение на територията на Лихтенщайн.

Изпълнението на решенията, както е посочено в първа алинея, се урежда от разпоредбите на гражданскопроцесуалните норми, които са в сила в Лихтенщайн. Към съответното решение се прилага разпореждането за изпълнение от компетентния орган, посочен в алинея 3, без други формалности освен проверка за автентичност на решението.

Правителството на Лихтенщайн определя компетентен орган за тази цел и съобщава за това на Комисията. Комисията, от своя страна, информира Съда на Европейския съюз.

Когато тези формалности бъдат изпълнени по искане на Комисията, Комисията може да пристъпи към изпълнение в съответствие със законодателството на Лихтенщайн, като отнесе даден въпрос пряко до компетентния орган, посочен в трета алинея.

Изпълнението може да бъде спряно само с решение на Съда на Европейския съюз. Независимо от това съдилищата на Лихтенщайн са компетентни да се произнасят по въпроси свързани с жалби за незаконосъобразни изпълнителни действия.

2. Решенията на Съда на Европейския съюз, постановени във връзка с прилагането на арбитражна клауза, съдържаща се в договор или споразумение за предоставяне на безвъзмездни средства в обхвата на настоящото споразумение, подлежат на изпълнение в Лихтенщайн по същия начин като решенията, посочени в параграф 1, първа алинея .

*Член 6*

**Защита на финансовите интереси на Съюза**

1. Лихтенщайн:

а) се бори с измамите и другите незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, чрез мерки, които имат възпиращо действие и предлагат ефикасна защита в Лихтенщайн;

б) предприема същите мерки за борба с измамите и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, каквито предприема за защита на собствените си финансови интереси; както и

в) координира действията си, насочени към защита на финансовите интереси на Съюза, с държавите членки и Комисията.

2. Компетентните органи на Лихтенщайн информират без забавяне Комисията или Европейската служба за борба с измамите, създадена с Решение 1999/352/ЕО на Комисията, ЕОВС, Евратом ([11]) (OLAF) за всеки станал им известен факт или подозрение във връзка с нередност, измама или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. Те информират и Европейската прокуратура, създадена с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета ([12]), когато тези факти или подозрения се отнасят до случай, който може да бъде от компетентността на Европейската прокуратура.

Лихтенщайн и Съюзът си осигуряват ефективна взаимопомощ в случаите, когато има разследвания или съдебни производства от страна на компетентните органи на Съюза или Лихтенщайн, в съответствие с приложимата правна рамка, относно защитата на финансовите интереси на другата страна в обхвата на настоящото споразумение.

3. Лихтенщайн приема мерки, еквиваленти на мерките, приети от Съюза в съответствие с член 325, параграф 4 от ДФЕС, които са в сила в деня на подписването на настоящото споразумение.

4. Обменът на информация между Комисията, OLAF, Европейската прокуратура, Европейската сметна палата и компетентните органи на Лихтенщайн се извършва при надлежно спазване на изискванията за поверителност. Личните данни, включени в обмена на информация, са защитени в съответствие с приложимите правила.

*Член 7*

**Прегледи и одити, извършвани от Съюза**

1. Съюзът има право да извършва технически, финансови или други видове прегледи и одити в помещенията на всяко физическо лице, пребиваващо в Лихтенщайн, или правен субект, установен в Лихтенщайн, които получават финансиране от Съюза по линия на ИУГВП, както и на всяко пребиваващо или установено в Лихтенщайн трето лице, което участва в изпълнението на финансирането от Съюза по линия на ИУГВП. Такива прегледи и одити могат да бъдат извършвани от Комисията, OLAF или Сметната палата.

2. Органите на Лихтенщайн съдействат за провеждането на прегледите и одитите, извършвани от Съюза, които може, ако тези органи желаят това, да бъдат извършвани съвместно с тях.

3. Прегледите и одитите могат да се извършват включително след спирането на правата на установените в Лихтенщайн правни субекти, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение, или след прекратяването на настоящото споразумение по отношение на всяко правно задължение за изпълнение на бюджета на Съюза, поето преди началната дата на спирането или прекратяването.

*Член 8*

**Проверки и инспекции на място**

OLAF е оправомощена да извършва проверки и инспекции на място на територията на Лихтенщайн по отношение на ИУГВП в съответствие с реда и условията, определени в регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС) № 883/2013.

Органите на Лихтенщайн улесняват провеждането на проверките и инспекциите на място, които могат, ако тези органи желаят това, да бъдат извършвани съвместно с тях.

([11]) Решение 1999/352/ЕО на Комисията от 28 април 1999 г. за създаване на Европейска служба за борба с измамите (OLAF) (ОВ ЕО L 136, 31.5.1999г., стр. 20).

([12]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ ЕС L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

*Член 9*

**Сметна палата**

Компетентността на Сметната палата, предвидена в член 287, параграфи 1 и 2 от ДФЕС, обхваща приходите и разходите, свързани с прилагането на Регламента за ИУГВП от Лихтенщайн, включително на територията на Лихтенщайн.

В съответствие с изискванията, предвидени в член 287, параграф 3 от ДФЕС и първа част, дял XIV, глава 1 от Финансовия регламент Сметната палата има възможността да извършва одити в помещенията на всеки орган, който управлява приходи или разходи от името на Съюза на територията на Лихтенщайн по отношение на ИУГВП, включително в помещенията на всяко физическо или юридическо лице, което получава плащания от бюджета.

В Лихтенщайн одитът от страна на Сметната палата се осъществява във взаимодействие с националните одитни органи или, ако тези органи нямат необходимите правомощия – с компетентните национални служби. Сметната палата и националните одитни органи на Лихтенщайн си сътрудничат в дух на доверие, като запазват своята независимост. Тези органи или служби уведомяват Сметната палата относно намерението си да участват в одита.

*Член 10*

**Финансов принос**

1. Лихтенщайн извършва годишни плащания към бюджета на ИУГВП в съответствие с формулата, посочена в приложение I.

2. Всяка година Комисията може да използва до 0,75 % от плащанията, направени от Лихтенщайн, за финансиране на административните разходи за персонала или външния персонал, необходим за подпомагане на прилагането от страна на Лихтенщайн на Регламента за ИУГВП и на настоящото споразумение.

3. След приспадане на административните разходи, посочени в параграф 2, останалата сума на годишните плащания, направени от Лихтенщайн, се разпределя, както следва:

а) 70 % за изпълнението на програмите на държавите членки и асоциираните към Шенген държави;

б) 30 % за тематичния механизъм, посочен в член 8 от Регламента за ИУГВП.

4. Сума, равняваща се на годишните плащания на Лихтенщайн, се използва, за да се допринесе за силно и ефективно европейско интегрирано управление на границите по външните граници.

5. Съюзът предоставя на Лихтенщайн информация във връзка с неговото финансово участие, както е включена в информацията, свързана с бюджета, счетоводството, изпълнението и оценката, предоставена на бюджетните органи на Съюза и органите по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнение на бюджета по отношение на ИУГВП.

*Член 11*

**Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)**

1. Делът от приходите на ETIAS, който е възможно да остане след покриване на разходите за функционирането и поддръжката на ETIAS, както е посочено в член 86 от Регламента относно ETIAS („излишъкът“), се приспада от окончателния финансов принос на Лихтенщайн към ИУГВП в съответствие с формулата, предвидена в приложение II.

2. Лихтенщайн представя на Комисията годишен доклад за разходите за счетоводната година, посочени в член 85, параграфи 2 и 3 от Регламента относно ETIAS, до 15 февруари на следващата година. За целите на този доклад Лихтенщайн се придържа към всички задължения за докладване, произтичащи от Регламента относно ETIAS и всички делегирани актове, приети съгласно него.

*Член 12*

**Поверителност**

Информацията, съобщена или придобита под каквато и да е форма по настоящото споразумение, е предмет на професионална тайна и е защитена по същия начин, по който е защитена сходна информация от разпоредбите, които се прилагат по отношение на институциите на Съюза, и от законите на Лихтенщайн. Тази информация не се съобщава на други лица, освен тези в институциите на Съюза, в държавите членки или в Лихтенщайн, чиито служебни задължения изискват те да са запознати с тази информация, нито може да бъде използвана за цели, различни от това да се осигури ефективна защита на финансовите интереси на страните.

*Член 13*

**Влизане в сила и срок на действие**

1. Страните одобряват настоящото споразумение в съответствие със собствените си процедури. Страните се нотифицират взаимно за приключването на тези процедури. Нотификациите се изпращат съответно на генералния секретар на Съвета на Европейския съюз и на мисията на Лихтенщайн към Европейския съюз.

2. Настоящото споразумение влиза в сила на първия ден от първия месец, следващ деня на последната нотификация, посочена в параграф 1.

3. С цел да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в съответната област на политиките и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ([13])., прилагането на мерките, обхванати от Регламента за ИУГВП, може да започне преди влизането в сила на настоящото споразумение и най-рано от 1 януари 2021 г., при условие че действията не са приключили към момента на предоставянето на подкрепа в съответствие с Финансовия регламент.

4. Настоящото споразумение може да бъде изменяно само писмено по взаимно съгласие на страните. Измененията влизат в сила при спазване на същата процедура като тази, която се прилага за влизането в сила на настоящото споразумение.

5. Независимо от параграф 4 от настоящия член, смесеният комитет, създаден съгласно член 3 от Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген („Споразумението за асоцииране“) ([14]), е оправомощен да договаря и приема необходимите изменения на член 2, параграф 1, втора алинея, буква а) от настоящото споразумение при нотификация в съответствие с член 15, параграф 2 от настоящото споразумение в случаите, в които не е постигнато съгласие съгласно член 2, параграф 2 или 3 от настоящото споразумение.

6. Страните прилагат временно настоящото споразумение, с изключение на член 5, от деня след деня на подписването му, без да се засягат конституционните им изисквания.

*Член 14*

**Уреждане на спорове**

Когато възникне спор във връзка с прилагането на настоящото споразумение, се прилага процедурата, предвидена в член 10 от Споразумението за асоцииране.

([13]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (OJ EU L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

([14]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

*Член 15*

**Спиране на права**

1. Правата на правните субекти, установени в Лихтенщайн, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение, могат да бъдат спрени от Съюза в съответствие с параграфи 5—7 от настоящия член

а) в случай на пълно или частично неплащане от страна на Лихтенщайн на дължимия финансов принос;

б) в случай че Финансовият регламент е предмет на изменение, отмяна, замяна или преработване от значение за ИУГВП и не е постигнато съгласие в съответствие с член 2, параграф 2 от настоящото споразумение в срок от 30 дни от влизането в сила на изменението, отмяната, замяната или преработването или, когато е приложимо, в срок от 18 месеца от нотификацията от Лихтенщайн, че актът за изменение, отмяна, замяна или преработване на Финансовия регламент може да стане обвързващ за Лихтенщайн едва след изпълнението на конституционни изисквания; или

в) в случаи, в които Финансовият регламент е предмет на изменение, отмяна, замяна или преработване от значение за ИУГВП и Лихтенщайн е нотифицирал Комисията в съответствие с член 2, параграф 3 от настоящото споразумение, че актът за изменение, отмяна, замяна или преработване на Финансовия регламент може да стане обвързващ за Лихтенщайн едва след изпълнението на конституционни изисквания и Лихтенщайн не може да изпълнява временно въпросния акт или мярка, както е посочено в член 2, параграф 4 от настоящото споразумение

2. Съюзът нотифицира Лихтенщайн за намерението си да спре правата на правните субекти, установени в Лихтенщайн, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение, и в този случай въпросът се включва официално в дневния ред на смесения комитет, създаден съгласно член 3 от Споразумението за асоцииране („смесения комитет“).

3. Смесеният комитет се свиква и заседанието се провежда в срок от 30 дни от нотификацията, посочена в параграф 2. Смесеният комитет разполага с 90 дни, за да реши въпроса, считано от датата на приемане на дневния ред, в който въпросът е включен в съответствие с параграф 2. Когато въпросът не може да бъде решен от смесения комитет в рамките на срока от 90 дни, този срок се удължава с 30 дни с оглед на постигане на окончателно му уреждане.

4. Когато въпросът не може да бъде решен от смесения комитет в рамките на срока, предвиден в параграф 3, Съюзът може да спре правата на правните субекти, установени в Лихтенщайн, произтичащи от прилагането на настоящото споразумение, както е посочено в параграфи 5—7.

5. В случай на спиране на правата правните субекти, установени в Лихтенщайн, нямат право да участват в процедури за възлагане, които все още не са приключили към момента, в който спирането поражда действие. Процедурата за предоставяне на средства от Съюза се счита за приключена, когато в резултат на тази процедура са поети правни задължения.

6. Спирането на правата не засяга правните задължения, поети по отношение на установени в Лихтенщайн правни субекти, преди спирането да е породило действие. Настоящото споразумение продължава да се прилага за такива правни задължения.

7. Всяка операция, необходима за защита на финансовия интерес на Съюза и за гарантиране на изпълнението на финансовите задължения, произтичащи от задължения, поети съгласно настоящото споразумение преди спирането на правата, може да бъде извършена след спирането.

8. Съюзът незабавно нотифицира Лихтенщайн, след като сумата на дължимия финансов или оперативен принос бъде получена, след като е преустановено неспазването на член 2, параграф 2 от настоящото споразумение или след като бъде уреден въпросът, свързан с Финансовия регламент. Спирането се преустановява незабавно от момента на тази нотификация.

9. Считано от датата на преустановяване на спирането, правните субекти от Лихтенщайн отново отговарят на условията за участие в процедури за възлагане, започнали след тази дата, както и в процедури за възлагане, започнали преди тази дата, за които сроковете за подаване на заявленията не са изтекли.

*Член 16*

**Прекратяване**

1. Както Съюзът, така и Лихтенщайн могат да прекратят настоящото споразумение, като нотифицират другата страна за решението си. Споразумението престава да се прилага три месеца след датата на тази нотификация. Нотификациите се изпращат съответно на генералния секретар на Съвета на Европейския съюз или на мисията на Лихтенщайн към Европейския съюз.

2. Настоящото споразумение се прекратява автоматично, когато Протоколът за асоцииране бъде прекратен в съответствие с член 11 от Протокола за асоцииране.

3. Когато настоящото споразумение се прекратява в съответствие с параграф 1 или 2, операциите, при които правните задължения са поети след влизането в сила на настоящото споразумение и преди прекратяването му, продължават до приключването им съгласно условията, предвидени в настоящото споразумение.

4. Всяка операция, необходима за защита на финансовия интерес на Съюза и за гарантиране на изпълнението на финансовите задължения, произтичащи от задължения, поети съгласно настоящото споразумение преди прекратяването му, може да бъде извършена след прекратяването на настоящото споразумение.

5. Страните уреждат по взаимно съгласие всички други последици от прекратяването на настоящото споразумение.

*Член 17*

**Езици**

Настоящото споразумение се съставя в два еднообразни екземпляра на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, норвежки, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки и шведски език, като текстовете на всички езици са еднакво автентични.

В ПОТВЪРЖДЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните надлежно упълномощени за целта представители подписаха настоящото споразумение.

Съставено в Брюксел на двадесет и осми ноември две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne dvacátého osmého listopadu dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November zweitausenddreiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kolmanda aasta novembrikuu kahekümne kaheksandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an t-ochtú lá is fiche de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset osmog studenoga godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada divdesmit astotajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų lapkričio dvidešimt aštuntą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év november havának huszonnyolcadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tmienja u għoxrin jum ta' Novembru fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, achtentwintig november tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego ósmego listopada roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em vinte e oito de novembro de dois mil e vinte e três.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci și opt noiembrie două mii douăzeci și trei.

V Bruseli dvadsiateho ôsmeho novembra dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, osemindvajsetega novembra dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäkahdeksantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den tjugoåttonde november år tjugohundratjugotre.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Княжество Лихтенщайн
Por el Principado de Liechtenstein
Za Lichtenštejnské knížectví
For Fyrstendømmet Liechtenstein
Für das Fürstentum Liechtenstein
Liechtensteini Vürstiriigi nimel
Για το Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν
For the Principality of Liechtenstein
Pour la Principauté de Liechtenstein
Thar ceann Prionsacht Lichtinstéin
Za Kneževinu Lihtenštajn
Per il Principato del Liechtenstein
Lihtenšteinas Firstistes vārdā –
Lichtenšteino Kunigaikštystės vardu
A Liechtensteini Hercegség részéről
Għall-Prinċipat tal-Liechtenstein
Voor het Vorstendom Liechtenstein
W imieniu Księstwa Liechtensteinu
Pelo Principado do Listenstaine
Pentru Principatul Liechtenstein
Za Lichtenštajnské kniežatstvo
Za Kneževino Lihtenštajn
Liechtensteinin ruhtinaskunnan puolesta
För Furstendömet Liechtenstein

*ПРИЛОЖЕНИЕ I*

**ФОРМУЛА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ПРИНОС ЗА ГОДИНИТЕ ОТ 2021 ДО 2027 И ДАННИ ЗА ПЛАЩАНЕТО**

1. При изчисляването на финансовия принос се взема предвид сумата, посочена в член 7, параграф 2 от Регламента за ИУГВП.

2. За годините 2024 и 2025 Лихтенщайн извършва годишни плащания към бюджета на ИУГВП в съответствие със следната таблица:

(всички суми са посочени в EUR)

| | 2024 г. | 2025 г. |
|---|---|---|
| Лихтенщайн | 739 017 | 739 017 |

Финансовият принос, посочен в настоящата точка, са дължими от Лихтенщайн, независимо от датата на подписване на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства.

3. Финансовият принос на Лихтенщайн към ИУГВП се изчислява за 2026 г. и 2027 г., както следва:

За всяка отделна година в периода между 2020 г. и 2024 г. числата на номиналния брутен вътрешен продукт (БВП) на Лихтенщайн, налични към 31 март 2026 г. в Евростат (БВП по текущи цени), се разделят на сбора от числата на номиналния БВП на всички държави, участващи в ИУГВП. Средната стойност на получените пет процента за годините от 2020 до 2024 се прилага към:

— сумата от бюджетните кредити за поети задължения от приетия бюджет и последващите изменения или трансфери като поети задължения в края на всяка година за ИУГВП за периода 2021—2025 г.,

— годишните бюджетни кредити за поети задължения от приетия бюджет на ИУГВП за 2026 г., направени в началото на 2026 г., и

— годишните бюджетни кредити за поети задължения в съответствие с бюджета на ИУГВП за 2027 г., включен в проекта на общия бюджет на Съюза за финансовата година 2027, приет от Комисията,

за да се получи общата сума, която трябва да бъде платена от Лихтенщайн за целия период на прилагане на ИУГВП.

За да се получи общата сума на приноса за годините 2026 и 2027, от тази сума трябва да се извадят действително извършените от Лихтенщайн годишни плащания в съответствие с точка 2. Половината от цялата сума се изплаща през 2026 г., а другата половина — през 2027 г.

4. Финансовият принос се изплаща в евро, като в евро е и изчисляването на сумите, които се дължат или предстои да бъдат получени.

5. Лихтенщайн плаща съответния си финансов принос не по-късно от 45 дни след получаване на дебитното известие. Всяко забавяне на плащането на приноса води до налагането на наказателна лихва, дължима върху неизплатената сума от датата на падежа. Лихвеният процент е процентът, прилаган от Европейската централна банка по отношение на нейните основни операции по рефинансиране, който е публикуван в серия С на Официален вестник на Европейския съюз и е в сила на първия календарен ден от месеца, през който се пада крайният срок, увеличен с 3,5 процентни пункта.

*ПРИЛОЖЕНИЕ II*

**ФОРМУЛА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ДЕЛА НА ЛИХТЕНЩАЙН ОТ ПОТЕНЦИАЛНО ОСТАНАЛИТЕ ПРИХОДИ, КАКТО Е ОПРЕДЕЛЕНО В ЧЛЕН 86 ОТ РЕГЛАМЕНТА ОТНОСНО ETIAS**

До края на финансовата година 2026 за всяка финансова година, през която е налице генериран излишък съгласно определението в член 86 от Регламента относно ETIAS, размерът на номиналния брутен вътрешен продукт (БВП) на Лихтенщайн, налични към 31 март в Евростат (БВП по текущи цени), се разделят на сбора на размера за съответната година на номиналния БВП на всички държави, участващи в ETIAS.

Средната стойност на получените проценти се прилага към общия размер на генерираните излишъци. Финансовият принос на Лихтенщайн за 2027 г., предназначен за тематичния инструмент, се намалява с получената сума.